

Daniël Vanacker, *Het activistisch avontuur*, Gent, Academia Press, 2006, 534 pp., ill., ISBN 10 90 382 0987 8 en ISBN 13 978 90 382 0987 6 | Dit boek dat nu ter recensie wordt aangeboden is een heruitgave, op verkleind formaat en met minder overvloedige illustraties, van het monumentale werk dat in 1991 is verschenen bij de Stichting Mens en Cultuur in Gent. Het bracht destijds, op basis van een verbazend ruim bronnenonderzoek, een heel nieuwe voorstelling van het activisme in Gent. Dat was de stad waar de beweging ontstaan was, en waar ze met de vernederlandste universiteit ook haar enige centrum van belang gevonden had. Vanacker benadrukte de band tussen de vooroorlogse werking van de Gentse groep die het blaadje *De Bestuurlijke Scheiding* uitgaf, en het anti-Belgische optreden van Jong-Vlaanderen al enkele weken na de bezetting van de stad. Hij relativeerde daarbij de rol van de Friese predikant Domela Nieuwenhuis, die zichzelf als de stichter van de groep zag. Hij voerde, wat Gent betreft, overtuigend materiaal aan voor de stelling van de Duitse historicus F. Wende uit 1969, dat in 1914 de Duitse *Flamenpolitik* en een Vlaams activisme “twee parallel verlopende, maareerst van elkaar onafhankelijke processen” waren. Bovendien bracht hij nieuwe gegevens aan over de nauwe

binding van het activisme met Nederland, vooral over de stimulerende deelname aan de *Flamenpolitik* van Frederik Carel Gerretson, die (al op 4 oktober 1915) de vernietiging van België verhoopte.

Ik heb in *Wetenschappelijke tijdingen* van 1992, pp. 65-82, dit boek lovend en heel uitvoerig besproken onder de titel *De geschiedschrijving van het activisme*, maar daarin ook aangestipt dat de auteur op sommige plaatsen door de bomen het bos niet meer zag. In deze ongewijzigde heruitgave is dat niet verholpen, en is er evenmin rekening gehouden met de bevindingen van later onderzoek. Van de hand van Vanacker zelf verscheen sindsdien *De Frontbeweging. De Vlaamse strijd aan de IJzer* in 2000 en het tweeledige *Leo Augusteyns en de liberale arbeidersbeweging – Leo Augusteyns en het Vlaams-nationalisme*, dat uitvoerig werd besproken door Harry Van Velthoven in *Wetenschappelijke tijdingen* van juni 2009. Verder verscheen van mijn hand *Frans van Cauwelaert en de barst in België 1910-1919* in 2000, en van Antoon Vrints, *Bezette stad. Vlaams-nationalistische collaboratie in Antwerpen tijdens de Eerste Wereldoorlog*, in 2002. Vrints toonde dat in Antwerpen het de *Flamenpolitik* was die het activisme uitlokte, dat de Nederlandse inbreng erin nog groter was dan tevoren was erkend, en dat de getallen die door de activisten werden uitgebazuind over hun aanhang (en die Vanacker voor Gent niet getoetst had) schromelijk overdreven waren.

[Lode Wils]